

álló legmagasabb független birói testülete a kir. kuria. E törvény életbelépte után — tehát már a legközelebbi választásnál — etetés itatás, megvesztegetés utján nem vehetik bérbe egyes párt- vagy érdekegyesületek az ország dolgai önhasznu intézését, ezután a nemzet választóinak akarata tisztán, meghamisítás nélkül fog érvényesülni, s többek közt élethalálítéletet tartani a mostani hatalmasok és a mostani — agyonbeszélő politikuskok felett is. Gr. Szapáry nem fél ez itélettől, mért félnek az agyonbeszélő szélsőbaliak? Mert midőn a közigazgatási reform létrejövetelét gátolják, gátolják egyuttal a képviselőválasztások megtisztítását is.

A magyar nemzet e reformtól jövőjének biztosítását látja s éppen ezért megütközve szemléli a gátat, melyet a szélsőbal a megvalósítás elé emel. E gát szétszakítandó, az agyonbeszélő dacz megtörendő, s így bizalommal várja a kormány s pártjának erre irányuló intézkedését megmentése érdekében a magyar parlamentarizmusnak, mely kormányrendszer a magyar legitim uralomnak e hazában palládiumát képezi.

A nagymargita—verseczi vasut megnyitása.

A lefolyt hét keddjén adatott át a nagymargita—verseczi vasutvonal a forgalomnak. Ezzel együtt a torontáli helyi érdekű vasutak pályatesté hosszúságban 110 kilométert ért el, a mi mindenesetre olyan eredmény, mely, ha nem is költi fel a világ bámulatát, a mire nem is vágyunk, de bizonyára örömmel és büszkeséggel tölt el bennünket, mert mi tudjuk, hogy minő rövid idő alatt, minő nehézségek kö-

zött s minő roppant kitartás, erő és akarat árán létesült mindez.

Nincs szándékunkban frázisokat puffogatni s nagyhangu mondatokkal, öblös szavakkal dicshimnust zengeni mindazoknak, a kik megszülték az eszmét és azt életre is tudták kelteni. Nekik bizonyára legkevesebb szükségük van erre. Hiszen régi dolog, hogy minden beszédnél ekesebben szól a — tett.

Hanem mindazoknak, a kik a vivmány horderejét, az esemény nagy jelentőségét eléggé méltányolni nem tudják, ajánljuk, szálljanak kissé vissza a multba, a nem is nagyon távoli multba, s elmélkedjenek a felett, a mit abban látnak.

Hát biz az nem lesz valami épületes látvány. Járhatlan utak, feneketlen sár, tavakká fejlődött kátyuk. — Jusson eszükbe, hogy volt idő, a mikor a föld megtette köteleességét, megtermette a gyümölcsét, de hasztalan buzgózkodott, mert termékei értékesítésére és elszállítására mód nem kínálkozott. A szállító szekerek az országut közepén akadtak el s ott teleltek ki, a nyárban várva feltámadást.

Mindezekre gondoljanak vissza akkor, a mikor hosszan végig nyulnak valamelyik kupé bársony pamlagán, a mikor néhány pillanatnyi késés miatt zsörtölődnek a kalauzzal s a mikor még is néhány óra alatt teszik meg azt az utat, a mihez azelőtt, még a legjobb esetben is, napok kellettek.

Az öröm és büszkeség tehát nem indokolatlan, valamint hogy nem indokolatlan a hála sem azok iránt, a kik a dolgoknak megteremtői voltak.

Az új vasut műtanrendőri bejárása a mult vasárnapon volt és arról a következő tudósítást közölhetjük:

A többi miriádnyi nap mindegyik egy-egy rendszer központját képezi, egy-egy óriási tüzpont, mint a mi napunk, de hozzánk oly végtelen távolban, hogy csak párányi csillagoknak látjuk őket, pedig ezerszerte, sőt milliószorta nagyobbak földünknel!

Az egyes égitesteket még világoknak is nevezzük. Mindezekből pedig következik az, hogy a csillagok világában számtalan oly bolygó lehet még, mint a mi földünk, talán hasonló étellel és természettel; talán azok lakói is most a fejüket törlik rajta (ha ugyan a fejükkel gondolkoznak): ugyan van-e még másutt is ember a világon, s ha van, hogyan lehetne velük összeköttetésbe lépni?

Sietek kijelenteni, hogy ez hiábavaló iparkodás Hitelesen ki van számítva, hogy a hozzánk legközelebbi csillag a Centaurus 32 trillió, azaz 32 ezer milliárd kilométernyire van, vagyis ha valaki onnan oly gyorsvonattal indulna, mely óránként 60 kilométernyi utat tesz meg, éppen 60 millió esztendei folytonos utazás után érkezne meg hozzánk, a legmélyebb sötétség és legnépesebb pusztaság közepette. (Ha a mi életkorunkat veszem alapul, akkor a 60 millió év előtt onnan elindult házaspárnak éppen az 1.800.000-ik ősunokája érne hozzánk!) Ez csak a legközelebbi csillag! A Syrius már 156 trillió kilométer, a Nagy Medve (Gönczöl szekere) 236 trillió km., a Sarkcsillag 400 trillió, a Kecske csillagzata már 680 trillió kilométernyi távolságban van tőlünk, úgy hogy a fény sugar, melyet e napok kilövelnek: a

A díszesen fellobogózt és felvirágozott vonat valamivel 6 óra után indult el a torontáli helyi érdekű vasutak nagybecskereki pályaudvarából.

Jelen voltak: Lakatos Aladár kereskedelemügyi miniszteri titkár vezetése alatt: Décsy Lajos a vasuti és gőzhajózási főfelügyelő biztosa, Kiss Sándor postai és sürgöny hivatali főfelügyelő a kereskedelmi miniszterium kiküldöttje; Rónay Jenő a torontáli helyi érdekű vasutak igazgatósági elnöke s kir. tanácsos alispán; ifj. Dániel Pal alelnök; Réczey Gyula technikai igazgató; Steinitzer Géza tanácsos. A megye részéről: Daniel László főjegyző; Poroszkay Béla főügyész; Zsiros Lajos törvényszéki elnök; Hám Ignác főmérnök; Dr. Pap Géza tb főjegyző. Nagy-Becskek városi képviselőtestületében: Krsztics János polgármester, Andrassy Mihály főkapitány; Temes megye képviselőtestületében: Kormos Béla kir. közjegyző; Versecz városa részéről: Seemayer János polgármester, Weifert Károly főjegyző. A vasuti vállalkozók részéről: Milkó Jakab a „Milkó és fia“ cégéje. A hollandi társulat részéről Van Royen Henrik; Damaszkín Arzén Istvánvölgyről; Dániel János; Szmaszenka Ernő üzletvezető, Zailer Béla mérnök. A sajtó részéről: dr. Brájjer Lajos, Barát Armin, a „Temesvári Ztg.“ szerkesztője és a „Torontál“ tudósítója.

A társaság tagjai négy szalonkocsiba helyezkedtek el.

S most a közben míg a vonat az ünnepélyhez illő méltóságteljes tempóban halad Margita felé, elmondhatjuk, hogy az új vonalat a Milkó Vilmos és fiai, szegedi nagyvállalkozó cég készítette, melynek ez volt az első vasutépítési vállalata. Hogy pedig az jól sikerült, azt élénken tanúsítja az, hogy a műtanrendőri bejárás befejezte után a kereskedelemügyi miniszter táviratilag hatalmazta fel Lakatos Aladár miniszteri titkárt, hogy a vasutat nyomban átadhassa a forgalomnak. A pályatest egyébként a legújabb viszonyok szerint van építve s a Szécsány és Bóka közötti 250 méter hosszúságú vashíd, vaspilótával valóságos újdonságot képez, mely szakkörökben kétségkívül feltűnést fog kelteni. Az összes mozdonyok a magyar államvasutak gépgyárából kerültek ki, a sineket a resiczai

Centaurusról 3½ év alatt, a Syriusról 16 év és 7 hó, a Nagy-Medveről 24 év és 1 hó, a Sarkcsillagról 42 év és fél év s a Kecskekeről 71 év és fél év alatt ér hozzánk. Ugy hogy ha például ez utóbbiról egy 18 éves barna kis lány a mi földünkre kaesint, éppen 90 éves lesz, mire szeme villanása ide ér, akkor meg már ugy is késő!

A többi távolsággal talán ne is ijesszgessem az olvasót.

Tudjuk tehát, hogy a csillagok nem egyebek mint roppant napok, melyek a végtelenség mélységein égnek; föl- és lemenő látszólagos mozgásukon kívül sem körmozgást, sem egyéb változást helyzetükben nem vehetünk észre. Evszázados megfigyelések alapján azonban be van bizonyítva, hogy a csillagok is mozognak! Még pedig bámulatos mozgásokat végeznek; az Arcturus pld naponta közel 1 millió mérföldnyi utat tesz meg s mégis 800 esztendeig kell haladnia, hogy leirt útját mi akkoránál láthassuk, minő a naptányér átmérője.

S a világűr valamennyi csillaga közte napunk iszonyatos sebességgel rohan a világűrben, rettenetes gyorsasággal hasítva át a tért, magukkal ragadva bolygókat, mintegy parittyából kivetett kövek, melyek szálgulásukban önmaguk körül sem szünnék meg forogni.

S mi mégis élünk? Még sem ütköztünk össze? Kérde az olvasó. Földünk már millió századok óta létezik, s még millió évek mulhatnak, s mi akkor is csak oly parányiaknak látjuk a többi csillagot, pedig a föld azóta szinte oly örülten haladt, mintegy végtelen csavaralaku kerületet leíró pályán futva le, melynek központját mindig a nap képezi.

Ismerjük már a világűr végtelenségét, (jobban mondva nem ismerjük), melyben az isteni hatalom mintegy központi erő székel s a naprendszer mozgását s azoknak ködfoltokból születését intézi. Hogy ezt könnyebben elképzelhessük, s hogy az égitesteknek, köztük földünknek is, a világűrbeni helyzetével megismerkedjünk, az olvasó képzelje azt, hogy a nubiai sivatagon egy sphinxnek a fejetetején ül s onnan szappanbuborékokat bocsát folyton a légbe. A buborékok egyike kisebb, másika nagyobb. A végtelen láthatár telve miriádnyi buborékokkal, melyek különféle keringenek s szédítő gyorsasággal sodortatnak. E buborékokat nevezzük napoknak. Ha most ily napokból egyes apróbb hólógocskák elválnak s azok körülük keringeni kezdenek, keletkeznek a bolygók. — Igen ám, de a bolygókból ismét elválhatnak még apróbb „buborékok“, melyek szintén körülük forognak s ezeket nevezzük: holdnak (mellék-bolygók). — Végre a holdnak is lehetnek mellékholdjai s így tovább.

Ez az égitestek születésének elmélete, csak hogy a mindenségben persze nem szappanbuborékokról, hanem ködfoltokról van szó. Ilyenformán, a mint látható, az ürben különböző és megszámlálhatatlan mennyiségű rendszerek képződnek; melyek mindegyikének központja az ugynevezett nap, ennek egy vagy több bolygója, ezek holdjai és mellékholdjai. — A mi napunkat ismerjük (persze csak látásból), földnek nevezett bolygónkat személyesen is tisztelhetjük, ennek egyetlen holdját szintén csak látásból, (holdunk azonban agglégény, sarjadéka, mellékholdja nincs).

vasgyár készítette, a vasuti kocsikat pedig a Ganz és társa budapesti czég szállította.

Az új vonal műtanrendőri bejárása tulajdonképen Nagymargitánál vette kezdetét, a honnan a vonal legujabban is haladt, mivel a bizottság beható vizsgálat alá vette úgy az al-, mint a felépítményeket. Megszemléltek minden eszközt, minden helyiséget, sőt az öröknek rövid vizsgát kellett tenniök, vajjon eléggé ismerik e kötelességeiket.

Az első állomás **Londontanya** nevet visel. Itt az utazó társaság **Van Royen Henry** urnak, a hollai mezőgazdasági társaság igazgatójának volt a vendége, a ki kastélyában dejeunerre hívta meg a bizottságot.

A pompás reggeli elköltése után a vonat újból elindult, s a következő állomások mellett haladt el:

Bethlentanya, **Temes-Paulis**, **Verscezerét** és ezután következett a végállomás **Verscez**, melynek perronján nagyszámu közönség fogadta az érkezőket.

A társaság ezután kocsikon a városba vonult, a hol a hivatalos eljárás befejezte és a jegyzőkönyvek megszerkesztése után, a **Miliek** er szállodában banketre gyűlt össze.

Az első felköszöntőt **Rónay Jenő**, alispán mondta, s az körülbelül így hangzott:

„Uraim!”

„A midőn ebben a pillanatban a jövőbe tekintek, és elképzelem mindazokat az eredményeket és vívmányokat, a melyeket a tudomány a gőz- és villamvasutak és egyéb közlekedési eszközök fejlesztésében már elért és még elérni fog: érzem, hogy minő törpék és kicsinyek vagyunk mi még; de ha visszatekintek azokra az időkre, a midőn vasutaink még egyáltalában nem voltak, a mikor az utasok szekere a feneketlen sárban rekedt meg, s a mikor a föld termékei csak nagy nehezen, vagy éppen séggel nem voltak tova szállíthatók:

Gyönyörűen írja **Flammarion Camille**, kunk e legkitünőbb csillagász: „... Ilyenek ezek a szédítő mozgások, melyek magukkal visznek minden napot, minden rendszert, minden földet, minden életet, minden rendeltetést a végtelenség minden irányára felé: a czél felé, melyet sohasem értek el a múltban, sem a jelenben, sem a jövőben; keresztül az áthidalhatlan mélységek felett, melyeknek nincs határa, nincs feneké; a távolságban, mely mindig nyílt, mindig tátoag, mindig sötét, mindig mérhetetlen és egész az örökkévalóságig, melynek nincs órája, napja, századja, sem semminemű mértéke. Ilyen magasztos, fényes s iszonyu képet mutat a mindenség a földi csillagász ámuló s szeme világát vesztő tekintetének, ki tegnap született, hogy meghaljon holnap, ezen a kicsi gömböcskén, mely elvész a végtelenség éjszakájában...”

A csillagok fényét különbözőnek látjuk, némelyek erősebben, mások oly csekélyen fénylenek, hogy alig láthatók. E szerint különböző osztályu csillagokat különböztünk meg. Szabad szemmel még a hatodrendü csillagok is láthatók s a tejut összefolyó foltjait leszámítva, legderültebb tavaszi éjben is legfeljebb 5785 csillagot olvashatunk meg; mily bámulatos lett azonban az elénk táruló kép, ha mind erősebb nagyító lencséken keresztül kémlelve az ég kárpitját, a 15. rendü csillagokkal együtt már 100 millió álló csillagot, megannyi napot számolhatunk, melyek ily nagyítás mellett a legremekebb szinompában, a smaragd, a zaphyr, rubin, topáz s granát drágakövek fényével, kék, viola, fehér, narancs színü, vakító vörös, vagy enyhe zöld és hamvaszöld fényvel csillognak felénk, s

akkor úgy tetszik nekem, hogy óriási előhaladást tettünk. És tényleg, azokat az eredményeket, melyeket ez aránylag rövid idő alatt tettünk, óriásiaknak lehet nevezniük. A legnagyobb óriás azonban, a kinek ropant tetterejére és kezdeményezésére minden visszavezethető, az Magyarország kereskedelmi minisztere: **Baross Gábor!** (Lelkes éljenzés.) Ő az, a kinek első sorban hálával és elismeréssel tartozunk. Sajnos, ezt csak távolból róhatjuk le, mert csak azon tetteiből és alkotásaiból ismerjük, a melyek a haza üdvét annyira előmozdítják. És ezen munkálataiban a miniszter hatalmas segítő erőkre támaszkodik. Éppen ma volt alkalmunk látni, hogy minő alapos szakismerettel, minő szigorral és mégis minő emberszeregettel dolgoznak az ő közgei... Én tehát poharamat első sorban **Baross Gábor** kereskedelmi miniszterre emelem, (lelkes éljenzés) és másodsorban az ő méltó képviselőjére, **Lakatos Aladár** miniszteri titkár urra! (Éljenzés.)

Ezután **Lakatos Aladár** emelkedett fel, s egy kiválóan sikerült toasztban a helyi érdekü vonalak megteremtőit: **Rónay Jenő**, alispán, **Daniel László** főjegyzőt és **Réczey Gyula** technikai igazgatót éltette.

Ezenkívül felköszöntöket mondtak még: **Seemayer János** verscezi polgármester **Hertelendy József** főispánra; dr. **Kormos Béla** a vasutak építőire, **Daniel László Seemayerre**, **Daniel Pál** a vállalkozókra stb.

A miniszterium részéről beküldött bizottság az esti vonattal Temesváron át visszautazott Budapestre, a társaság többi tagjai pedig a külön vonattal Becskerekre tértek vissza, egy pompásan sikerült ünnepély szép emlékeit hozva magukkal.

mintegy sűrű szöveggel vonják be a látáhatárt.

Hát a hulló csillagok?

Mikor a néma, derüs éjben merengve bámuljuk a csillagos eget s egyszerre hosszsan elnyuló tüzes sáv siklik le az égbolton. Szinte megdöbben e tünemény s a babonások azt mondják, hogy egy lélek hagyta oda a földet. No persze, hisz a földön minden pillanatban halnak meg emberek, de azért a csillaghullással a sors nem jósolja a halált.

A hulló csillagok tulajdonképen nem is csillagok! A csillagokról már tudjuk, hogy azok mily nagyok, milliószorosa nagyobbak földünknek s tudjuk, mily végtelen messze vannak tőlünk, holott augusztus hó 10-én és november hó 10-én, mely két napon a legnagyobb csillaghullás van, percenkint mintegy 60 hulló csillag esik földünkre. Tudományos számítás alapján pedig **Newcomb**, amerikai csillagász szerint évente 146,000,000, vagyis száznegyvenhat millió hulló csillag és meteor esik földünkre s szaporítja annak anyagát. Vajjon hova lennének, ha ezek mind ama ragyogó égitestek közül hullanának reánk, melyeket az égbolton csillagokként szemlélünk?

A hulló csillagokat csak akkor látjuk meg, midőn kigyultak. Mert azok csak egyes szétszórt töredékek és parányok, melyek a világűrben mint szétszúllott világok maradványai óriási mennyiségben keringenek, ők egy-egy szunyograjt képeznek, melyeken földünk forgása közben irtózatoss sebességgel áttör s egy részüket magával

HIREK.

Kinevezés. **Hertelendy József** vármegyénk főispánja kinevezte **Bartóffy István** a vármegye árvaszékéhez beosztott közig. fogalmazó gyakornokot tiszteletbeli aljegyzővé.

Vastagh György hírneves festő művésznök mult kedden **Módosról** átutazóban (hol fia látogatása czéljából **Zsirus József** ottani ügyvédnél időzött) fél napig városunkban tartózkodott. Ez időre ifjúkori barátjánál idb. **Oldal Istvánnal** szállt meg. Városunk tágas utcái kellemesen lepték meg a jeles művészt. — Hát a por, mely a vasútról érkező vendégeinket fogadja?

A **temesvári kiállítás megnyitására**, mely ma vasárnap megy végbe, **Torontálmegye** közönségét **Rónay Jenő** alispán vezetése alatt a következő törvényhatósági bizottsági tagok fogják képviselni: **Poroszkay Béla**, főügyész, **Gyertyánffy János**, földbirtokos, **Pap Simon**, földbirtokos, **Bottka Béla**, főszolgabíró, dr. **Dellmanich Lajos**, főszolgabíró, **Damaszkin Arzen**, földbirtokos és **Bakalovics Agost** központi főszolgabíró. A bizottság tagjai külön indulnak és vasárnap délelőtt fél kilencz órakor találkoznak a temesvári kiállítás területén, a **Torontálmegye** által emelt díszes pavillonban. — Egyben fel-említhetjük, hogy a vármegye alispánja a főszolgabírák útján, a temesvári kiállítás minél nagyobb sikere érdekében, felhívta a megye közönségét annak lehető támogatására, s egyszersmind tudatta, hogy a kiállítás f. hó 19-én nyílik meg, s szeptember hó 30-án ér véget.

A **Valéria-alapítvány** részére **Torontálmegye** közönsége 100 frtot szavazott meg. Ez összeget megküldték **Waldstätten Olga** bárónának, kinek gyűjtése most már 7630 frt, 1 arany és 320 frank.

A **gyertyámosi konviktus**, **Gyertyámos** község szegedi nevelő és tápintézetének jelentése az 1890—1891. tanévről most jelent meg **Kratochwill Péter** tanulmányi felügyelő szerkesztésében, a következő tartalommal: **Gyertyámos** község a szegedi nevelő- és

ragadja, miközben azok éghető anyaga kigyul s részben elégyve aláhull. A hulló csillagok s meteorok léte tehát csak pillanatnyi s légkörünkben mintegy 100 kilométernyire tűnnek fel.

Sokkal érdekesebbek reánk nézve az **üstökösök**, a világűr eme rakoncátlan gyermekei, melyek szédítő gyorsasággal szelik át a tért, ma feltűnnek, hogy néhány nap után már elhagyják égboltunk azon részét, mely a miénk. Szinte a világűr hiradóinak nevezhetnők, melyek számtalanul tévelyegnek, ellipsis alakú pályáikon képzelhetlen gyorsasággal surranva el az égitestek között, mintegy kutatva, hol mi újság? A valóságban úgy tekinthetjük őket, mint kicsiny ködtömegeket, melyek rendszerből rendszerbe bolyonganak s melyek a mindenségben elterjedve levő ily ködnek összesűrítése által képződnek. Magvaik szilárd, halmaz állapotú hulló csillagokból lehetnek, melyek izzó állapotba jutván, rendes körülmények közt mégis gázokból állók s farkszerű kiágazásban nyulnak el. E fényes uszályok azonban nagyon különbözők lehetnek mind alakra, mind nagyságra nézve. Voltak üstökösök, melyeknek farka akkora volt, hogy elfogta az égbolt negyed-részét, harmadát, sőt felét is, 1744 ben pedig oly üstökös is láttak elődeink, melynek két farka volt; az 1846 január közepén megjelent üstökös ketté vált úgy, hogy ez időtől fogva egymás mellett két üstökös ragyogott az égbolton, melyek egymástól egyre távolodtak, úgy hogy február 10-én már 140,000 kilométernyi távolság volt közöttük, s midőn 1852. év őszén újra láthatók lettek, feltűnésök napján már 2 millió kilométernyire távoztak egymástól. (Tehát

táptintézetének létjoga. Adatok az intézet történetéhez. Gyertyámos község szegedi nevelő- és táptintézetének házszabályai. Föltételek a Gyertyámos község szegedi nevelő- és táptintézetébe való felvételre. Intézetünk állandósága és a magas kormány felügyeleti joga. Adatok az 1890-91. tanévről. Név- és érdemsorozatok. Kimutatás a megvizsgált tanulók szüleinek polgári állásáról az 1890-91. tanévben. Az intézetnek a múlt évben 60 növendéke volt, kiknek szülői közül 44 földmivelő, 3 iparos, 6 kereskedő, 5 köztisztviselő és 2 más értelmiségi.

Gyertyámos község szegedi conviciusába való felvétel. Azon t. szülők kik fiúknak felvételét az 1891-2 tanévre óhajtják, ebbeli kérvényeiket folyó évi július hó 31-ig az intézeti elnök Röser Adám urhoz benyújtatják. A kérvényhez csatolandó: 1. az utolsó iskolai bizonyítvány. 2. Oltási és egészségi bizonyítvány. — Elkésve beérkező kérvények tekintetbe nem vehetők. A felvétel feltételei a következők: 1. Minden növendékért beiratási díj fejében 12 forint egész évi (10 havi) ellátásért pedig 100 frt, havi 10 frtnyi előleges részletekben, az intézet pénztáránál Gyertyámoson fizetendő. 2. Minden növendék az alább megnevezett ruházattal, eszközökkel és ágyneművel legyen ellátva és pedig: 1 téli és 1 nyári öltözettel, 2 pár cipő vagy eszímával, 6 drb ing, 6 drb alsónadrág, 12 drb zsebkendő, 3 drb asztali kendő, 6 drb törülköző, 6 pár kapeza vagy harisnya, 1 drb ruhakéfe, 1 fejkefe, 1 fogkefe, 1 fenyésítőkefe, 1 mázolókefe, 1 sárkefe, 1 fésű, 1 kés, 1 villa, 1 kanál; ágyneműből: 1 vankos, 1 paplan, 2 lepedő. Megjegyzendő, hogy kalap vagy sapka helyett minden növendék az intézeti kucsmát viselni köteles, melyért csekély díj fizetendő. Szintgyorosi kezelés és a szükségelt gyógyszerreklért, utólagosan fog csekély díj felszámíthatni. Miután az intézet legfőbb célja a magyar nyelv terjesztése, abban első ízben csak nem magyar ajkú szülők gyermekei vétetnek fel. Miután 2 intézeti nevelő állása is betöltendő, felhivatnak mindazon tanulók, kik felsőbb osztályokba járnak, kérvényeiket szintén f. é. július hó 31-ig az intézeti elnökhöz beküldeni. Ingyenes ellátás mellett kötelesek a fiatal növendé-

már az égitestek között is meghasonlás történik? Vajjon mi okuk lehetett? . . .) Ez üstökös szomorú története végül annak teljes elpusztulásával fejeződött be. És számtalan tűnik nekünk örökre el! Mindössze tíz üstökös nevezhetünk meg, melyek következetesen égboltunkra vissza-visszatérnek 3-76 év leforgása alatt, ez utóbbi a Halley-féle, amaz Enke üstököse.

Legérdekesebb azonban reánk nézve azon kérdés, vajjon földünk ily üstökösrel összehasonlítható-e? Az emberiség emlékezete óta ez még nem fordult elő, csak farkával érintett bennünket üstökös 1861. év június 30-án, mely azonban csak nagyszabású hulló csillag-esőben nyilvánult; ez a Bielaféle, ama fennebb leirt tragikus végű üstökös volt. De nem lehetetlen, hogy egy szép reggelen valamely rakoncátlan üstökösrel szemben találjuk magunkat, lesza-kitja földünk egyik részét s a végtelen világűrbe viszi magával el (bárcsak a muszkákat vinné el!), vagy gáztömegével mindnyájunkat megmérgezz, vagy oly hőt idéz elő, hogy valamennyien négerökké sülünk s a sült galambok országa elérkezik, vagy meglektrizál minden földi dolgot s akkor azután nem kell az emberiségnek villamoságon törni többé a fejét.

A ki tehát szereti és óhajtja az ilyen változásokat, higgyen és reméljen!

Kp. Kovács László.

kekre felügyelni és magukat az intézeti szabályzatoknak alávetni. A kérvényhez az utolsó évi bizonyítvány is csatolandó.

Haynald Lajos biboros érsek lelki üdvéért a gyászistentiszteletet e hó 14-én, kedden tartották meg a helybeli róm. katolikus templomban. A gyászistentisztelet, melyen a vármegye tisztviselői kara Rónay Jenő alispán vezetése alatt testületileg résztvett, Ambró Mihály segédlelkész tartotta Sóka Ignác és Mazur László káplánok segédlete mellett.

Uj magyar lap. A mint értesülünk, városunkban ez év őszétől kezdve „Szabad szó” cím alatt hetenként kétszer új magyar lap jelenik meg. A lap szerkesztője Hofbauer Árpád lesz.

Lóverseny Nagy-Kikindán. A Nagy Kikindán állomásozó Ferenc-József huszárezred tisztjei e hó 18-án szombaton lóversenyt rendeztek a mokri ut mentén fekvő tarlókon. A versenyek pályabírái voltak: br. Waldstädten tábornagy, Zaitsek tábornok és Parkas ezredes. Ez alkalommal a következő négy verseny került döntés alá: I. Hürden-Maiden-verseny tiszték, kadétek, önkéntesek saját lovai számára. Távo-láság 2400 m. — II. Steeple-chase tisztcharge lovak számára. Távo-láság 2200 m. — III. Vadászverseny közhuszárok számára IV. Kis Steeple-chase tiszték, kadétek, önkéntesek saját lovai számára. Távo-láság 3200 m.

A nagyszentmiklósi m. kir. földmívelő iskolától. Ezen Felső-Torontálban fekvő praktikus mezőgazdasági iskola igazgatósága a következőket közli lapunkkal: A következő 1891-92-ki tanévben néhány a belépni óhajtó tanuló részére alapított ösztöndíjas s fizetéses hely fog megülni. Felhivatnak a t. gazdaközönség, miszerint forduljon mennél hamarabb az intézet igazgatóságához felvilágosítások végett, ha netalán egy új növendéket óhajtana az intézetbe beírni. A tanév október hóban kezdődik. Ugyancsak szolgáljon tudomásul a t. gazdaközönségnek, miszerint a jelen évben levizsgázott s végzett növendékek közül néhányan még állás nélkül vannak — kiket az igazgatóság szívesen ajánl a gazd. segédítiszteket kereső közönség figyelmébe.

A budapesti állami ipariskolába. VIII. ker. Népszínház utca 8. szám a beiratások szeptember hó 1. napjától 5-ig tartanak. Az intézetbe rendes tanulóul felvétetnek azok a 15 évet betöltött ifjak: a) kik a polgári iskola, gymnasium, vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatu bizonyítványt nyertek azon tantárgyakból, a melyek az ipariskola első évfolyamának főtantárgyait képezik; ezek a magyar nyelvtan, számtani és algebra, mértan és mértani rajz; b) iparos segédek és mindazok, kik az előbbi pontban kívánt ismeretekben a felvételvizsgálatnál kellő készséget tanúsítanak; c) Rendkívüli tanulóul felvétetnek egyes szakosztályokba azok, kik az iparos tanuló számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték és legalább jó osztályzatu bizonyítványuk van, továbbá, kik a megkívántató ismeretüket kellően igazolják. Általában szükséges, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett, de legalább is azon két havi nyári szünet alatt, a mely után az intézetbe akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen. Az intézetnek öt szakosztálya van u. m. az építészeti, a gépészeti, a vegyészeti, a fém-vasipari s a faipari szakosztály. A beiratási díj 2 frt, a tandíj félevenkint 10 frt. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Vakmerő betörést kísérlettek meg tegnapelőtt éjjel Rudna községben. Több rabló betört Grün Mór ottani vagyonos kereskedő üzletébe és pénzt keresett a pénztárban. Grün azonban hálósobájában tartja pénzt; a rablók ennél fogva fel akarták feszíteni a hálósobába vezető ajtót. A zajra Grün felébredt és segítségért kiáltott, mire a zsiványok kerekét oldották. A esendörök erőlyesen nyomozzák a betörőket.

Gyilkos apa. Alibunárról értesítik lapunkat, hogy ott nagy felháborodást kelt egy véres családi dráma, melynek hőse Czerván Kuzmán ottani földmívelő A szerencsétlen ember ugyanis e hét pénteken valami csekély ok miatt annyira feldühödött mostoha fia ellen, hogy fejszét ragadott, s azt agyonütötte. Az esetről a hatóságok nyomban értesítve lettek.

Gyilkosság Hertelendyfalván. Mint a pancsovai főszolgabíró utján értesülünk, özv. Maté Györgyné, hertelendyfalvai lakosné e hó 6-án éjjel 1/11 órakor meggyilkolta Varga Józsefnét s ennek leányán Varga Ferencné is életveszélyes sebeket ejtett. A vérszomjas asszony, kit valószínűleg régi gyűlölsége vitt e lépésre, Vargáné kapuja előtt egy hegyes késsel szurta le a boldogtalan asszonyt. A rögtön értesített pancsovai esendörőség a tettest még az éj folyamán letartóztatta, a megsebesült Varga Ferencné pedig első orvosi segélyben dr. Lefkóvics Mór körorvos részesítette.

GAZDASÁG.

A fogyasztó piacok természete.

Sokan azért nem tudnak a gazdálkodásnál sikert felmutatni, mert épen nem ismerik azon elvet, hogy tanulmányozni kell a fogyasztó piacok természetét. — Ezt a legtöbbben nem teszik, csak termelnek, s úgy lehet, elég szép sikerrel is odakinn a mezőn. de minthogy csak olyanokat termelnek, a minőket mindenki képes termelni körülöttök és termel is, minden jó termés mellett sem csinálhatnak jó üzleteket s bevételeik igen mérsékeltek.

Pedig a gazdasági terményekkel éppen úgy vagyunk, mint a legtöbb kereskedelmi tárgygyal; értéküket emeli kiválóságuk s emeli oly arányban, a mint a kínálat ily kiváló természeti terményekből apad.

Az egyik, vagy másik államban mutatkozó hiány, vagy fölösleg rendszeren legfőleg csak pár hatással szállítja feljebb vagy lejjebb az árakat s e mellett is a csekélyebb minőségű áruk rendszeren nem részesülnek ár-emelkedésben, ellenben az árcsökkenés első sorban ezeket éri; míg az első minőségű áru még készletbőség idején is mindig talál vevőre, a selejtes árukat figyelemre sem méltatja a vevő. Alig lehet ferdébb gondolkozásmód annál, hogy az áruk minősége a fogyasztók nagy tömegében elveszti visszahatását a termelőre nézve. Ez nem áll. Míg hamisítatlan volt borunk, míg jó piros, aczélos volt buzánk, daczára annak, hogy annyi kézen ment keresztül, míg a német, svájci vagy angol fogyasztó asztalára került: utoljára is csak megtudták, hogy magyar termékkel van dolguk s e megállapított jó hírnévnek

évtizedekig huztuk a legkritikusabb időben is gazdag kamatait.

Ha gazdasági terményeinket világgazdasági árukká akarjuk tenni, követnünk kell nekünk is a szortirozás elvét, s még inkább akkor, ha versenyképességünket kívánjuk fentartani. Ép az oly tömeges terményeknél, mint a buza, zab, rizs, kukorica, melyek többnyire exportra termeltetnek, szükséges ez elv alkalmazása. Csakhogy ez elv alkalmazását nem csupán a cséplőgépekre kell bízni; kezdenünk kell azt már a vetőmagnál és művelésnél. Már maga e két momentum által jó lépést tettünk a szortirozásra, melyet aztán a cséplőgép sikeresen fog befejezni.

Am kisértse meg bárki kiszámítani csak 100 mmáza buzánál a helybeli piacokon tényleg létező árkülömbőségnek arányát az előállítási költséggel szemben s látni fogja, hogy az első minőségű árú előállítására fordított munkapótlék árát bőven megkapja s ráadásul még a jó hírnév is tetézi a többletet.

Ez elv alkalmazandó másnemű növényi s állati termékeknél is. A legtöbb termelő gyümölcseit válogatatlanul küldi piacra, sőt az az ostobaság sem ritka, hogy a szebb és finomabb árú selejttel keverik, a mivel aztán azt is elrontják vagy elértéktelenítik.

Az osztályozás ez elve kiválóan fontos az állati termékeknél. A mily mértékben nő az árak értéke azok sulyához és tömegéhez képest, az osztályozás által annál kedvezőbb eredményt érhetünk el. Egy kilo elsőrendű hus ára a nagyvárosokban ma már háromszorosan meghaladja az ugyanazon marhából vett harmadrendű hus árát. Egy elsőrendű csikó vagy tehén ára bizonyos fajból 800-1000 forint, míg a hibás vagy harmadrendű ugyane fajtabeli állatokat 60-80 frtért vesztegetik, pedig az előállítási költség majdnem ugyanaz.

Folyton tapasztalhatjuk, hogy egyik másik piacon elfogyasztott élelmiszerek, liszt, hus, hal, tej, gyümölcs mennyisége közt nagy arányváltozás jön létre, sőt ugyanazon élelmiszerek különböző feldolgozási módjai iránt is nagy változás észlelhető a fogyasztók ízlésében. A gazdának, a termelőnek alkalmazkodnia kell a fogyasztók e természetszerű szükségérzetéhez, mert az ízlésváltozást a táplálékban rendszeren a szükségérzet szüli. Ha terményeinket jól akarjuk értékesíteni, ki kell tudnunk, hogy az emberiség fogyasztási hajlama mely irányba terelődik, s gazdasági berendezéseinknél ennek megfelelően kell intézkednünk.

A fentebb elsoroltakhoz még hozzátehetjük, hogy termelőink iparkodjanak terményeikkel a lehető legkorábban megjelenni a piacokon, mert sokszor csak egy két nappal előbb való megjelenés 20-30% kal magasabb árakat biztosít.

(M. L.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Kincstári ménék osztályozása. A m. k. földművelésügyi minisztertől beérkezett rendelet szerint a fedeztetési állomásokról bevont kincstári ménék osztályozása (mustrálása) a verseczi méntelep-osztálynál f. évi július hó 22-én tartatik meg.

A Mutual életbiztosító társaság a m. k. kuria által helybenhagyott cégbejegyzés alapján megkezdette magyarországi tevékenységét. Magyarország számára külön igazgatósága van e társaságnak, mely tőke és forgalom dolgában a világ legnagyobb szabású vállalatok közé tartozik. A „Mutual“ kerek fél-század óta áll fenn s jelenlegi pénzalapja nem kevesebb, mint 367 és nyolcztized millió forint, mely összeg nagysága még Amerikában, az óriási vállalatok hazájában is, szokatlan. Így pl. a világ leggazdagabb bankintézete, az angolbank, összes vagyona körülbelül 150 millió forinttal kisebb a Mutual pénzalapjánál. Newyork államban a biztosító társaságok szigorú állami felügyelet alatt állanak; külön biztosításiügyi miniszteriuma van az államnak s ez a főhatóság hitelesítette a Mutualra vonatkozó, következő adatokat: A mult 1890-iki évben, tehát egyetlenegy esztendő lefolyása alatt, a „Mutual“ nál 402 és fél millióra rugó új biztosításokat kötöttek s ezzel együtt a „Mutual“ összes biztosítási állománya ez év január 1-én 1595 millió és 567,163 frtot tett ki. A „Mutual“ mult évi bevétele 87 és fél millió forint volt. Erthetővé lesz az összegek ily módon való felszaporodása, ha pl. megtudjuk, hogy egyetlen ember, a newyorki osztrák-magyar főkonzul, Havenmeyer A. Tivadar ur. midőn saját magát és családját a „Mutual“ nál biztosította, egyszeri díj fejében mástól millió forintot fizetett a „Mutual“ pénztárába, a mi mindenestre ez intézet teljes biztosságára vall. Különösen megjegyzendő, hogy a „Mutual“ nem részvénytársaság, hanem tisztán a kölcsönösség elvén alapuló vállalat. Az óriási forgalmi tőkének megfelelő tekintélyes nyereség maguk a biztosítottak közt osztatik fel, kik ekképp szinte tulajdonostársai a vállalatnak. Ilyenténkébb a társaság fenállása óta nem kevesebb, mint 210 millió forintot kaptak a biztosított személyek biztosítási összegeiken felül, tisztán üzleti nyereség címén. Az igazgatóság helyisége Budapesten, a bécsi-utczában 5. szám alatt van.

Cs. kir. szab. osztrák Phönix biztosítótársaság Bécsben. A tiszteletbeli elnök, ő fensége Lajos bajor kir. herczeg jelenlétében május hó 30-án tartotta meg e társaság 31-ki rendes közgyűlését. A fölolvastott üzleti jelentés fölemelíti, hogy a társaság díjbevétele 9,946,842 forintra rugott fel. Károkért kifizetett a mult évben összesen 3,982,609 frt 05 kr. Tiszta nyeresemény 101,859 frt 53 kr. A közgyűlés a számadó jelentést megelégedéssel vette tudomásul, egyhangulag adta meg az igazgatótanácsnak a felmentvényt.

A cs. kir. szabad. osztrák Phönix életbiztosító társaság Bécsben. Május 30-án tartotta meg e társulat kilenczedik rendes közgyűlését. A betervezett beszámoló jelentés fölemelíti, hogy a társaság üzleti fejlődése az elmúlt évben örvendetesen haladt előre. Az 1890. év folyamán összesen, 8,692,192 frt tőke és 3458 frt járadék lett biztosításra megajánlva és ebből 4861 drb. biztosítás lett elfogadva 7,146,042 frt tőkével és 3,258 frt évjáradékkal. A társaság díjbevétele 1890-ben 1,576,803 frt 05 kr. marad. A közgyűlés megelégedéssel vette tudomásul a leszámoló jelentést.

Tartós gyógyyszer. Fájdalmas csúznál a derék, testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „Moll-féle francia borszesz és só“-val való bedörzsölés kiválóan használtatik. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. és kir. udv. szállító által Bécs I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

VASUTÜGYEK.

Torontáli helyi érdekű vasutak. A nagy-margita-verseczi vonal megnyitása. — A t. h. é. v. nagymargita-verseczi vonala az összforgalomra berendezett Bethlen-Tanya és Versecz Rét állomásokkal és Loudon-Tanya és Temes

Paulis megálló- és rakodó-helyekkel f. évi július 14-én a nyilvános forgalomnak átadott.

Az ezen vonalon közlekedő személyszállító vonatok menetrendje és a szállítandó személyek és áruk díjszámítása a kifüggesztett menetrend-hirdetményekből, illetőleg a már kiadott díjszabási határozmányok és díjtételekből kivehetők.

Menetrend a Nagy-Kikinda-nbecskereki vasutvonalon.
Érvényes 1891 jun. 1-től.

Nagy-Kikinda—Nagy-Becskerek.		3011	3001	3013
		v. v. sz. v. sz. v.	v. v. sz. v. sz. v.	I. II. III. osztály.
Budapest ind.		7.00	7.45	1.35
Temesvár		9.20	11.30	3.25
Nagy-Kikinda		3.30	3.30	6.00
Karlova		4.34	4.41	6.41
Beodra		4.53	4.33	6.53
Török-Becse — Aracs		6.03	5.02	7.32
Kumán		6.33	5.22	7.52
Melencze		7.07	5.42	8.12
Ellemér		7.35	6.01	8.31
Nagy-Becskerek	érk.	7.59	6.18	8.45

Nagy-Becskerek—Nagy Kikinda.		3002	3012	3014
		sz. v. v. v. v. v.	sz. v. v. v. v. v.	I. II. III. osztály.
Nagy-Becskerek	ind.	6.39	11.30	7.40
Ellemér		6.48	11.51	7.50
Melencze		7.11	12.21	8.05
Kumán		7.27	12.41	8.30
Török-Becse — Aracs		7.52	1.19	9.14
Beodra		8.27	1.59	10.00
Karlova		8.39	2.12	10.21
Nagy-Kikinda	érk.	9.23	3.00	11.12
Temesvár		—	4.47	4.40
Budapest		2.05	—	7.30

Menetrend a Torontáli helyi érdekű vasutak vonalain.

Versecz — Nagy-Becskerek.		3122	3102	3112
		v. v. sz. v. v. v.	v. v. sz. v. v. v.	II. III. osztály.
Versecz	Temesvár ind.	5.30	11.45	
Versecz-Rét		8.15	2.00	
*Temes-Paulis		8.22	2.05	
Bethlen-Tanya		8.29	2.12	
*Loudon-Tanya		8.37	2.22	
Nagy-Margita		8.52	2.41	
Zichyfalva		9.00	2.50	
Györgyháza		9.10	3.02	
Szécsénfalva — Ráros — Istvánvölgy		9.22	3.16	
*Baráczháza 6a. sz. órház		9.37	3.36	
Kanak — Ó-Lécz		9.45	3.47	
Bóka		9.54	3.59	
Szécsány		10.11	4.20	
	érk.	10.22	4.34	
Szécsány	Párdány 1. alul.			
Szárcsa	ind.	6.00	10.31	4.48
*Lajosmajor		6.17	10.45	5.06
*Pusztá-Kenderes 8. sz. órház		6.31	10.58	5.19
Lázárföld		6.40	11.04	5.28
Nagy-Becskerek-Bégapart		6.51	11.11	5.39
Nagy-Becskerek	érk.	7.22	11.35	6.13
	érk.	Erk.	Erk.	6.17

Nagy-Becskerek — Versecz.		3111	3101	3121
		v. v. sz. v. v. v.	v. v. sz. v. v. v.	II. III. osztály.
Nagy-Becskerek	ind.	8.15	—	—
Nagy-Becskerek-Bégapart		8.23	2.50	6.40
Lázárföld		8.36	3.17	7.13
*Pusztá-Kenderes 8. sz. órház		9.04	3.23	7.21
*Lajosmajor		9.12	3.29	7.29
Szárcsa		9.28	3.43	7.45
Szécsány		9.43	3.56	8.00
	érk.	9.43	3.56	8.00
Szécsány	Párdány 1. alul.			
Bóka	ind.	9.56	4.06	—
Kanak — Ó-Lécz		10.13	4.19	—
*Baráczháza 6a. sz. órház		10.33	4.36	—
Szécsénfalva — Ráros — Istvánvölgy		10.45	4.44	—
Györgyháza		10.57	4.53	—
Zichyfalva		11.09	5.03	—
Nagy-Margita		11.26	5.15	—
*Loudon-Tanya		11.42	5.30	—
Bethlen-Tanya		11.51	5.37	—
*Temes-Paulis		12.12	5.54	—
Versecz-Rét		12.22	6.02	—
Versecz		12.30	6.09	—
	érk.	12.34	6.13	—
	érk.	3.01	9.10	—

Szécsány — Párdány.		3211	3213
		v. v. v. v.	II. III. o.
Szécsány	ind.	10.36	4.40
Módos		11.03	5.07
*Fény		11.15	5.19
Párdány	érk.	11.27	5.31

Párdány — Szécsány.		3212	3214
		v. v. v. v.	II. III. o.
Párdány	ind.	8.45	3.00
*Fény		8.58	3.13
Módos		9.13	3.28
Szécsány	érk.	9.36	3.51

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a perczek számjegyeinek aláhuzása által (6.00-5.59) vannak megjelölve.
A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Szabadalmazott osztrák-magyar államvasut-társaság.

F. évi július 20 től kezdve további intézkedésig a galantha—zsolnai vonalon 43. és 44. szám alatt két új gyorsított személyvonat hozatik forgalomba, csatlakozással egyrészt Galanthán a bécs—budapest—bukaresti vonalon közlekedő gyorsvonatokhoz, másrészt Zsolnán a kassa—oderbergi vasut Berlin felé, illetve felől közlekedő személyvonataihoz.

Ezen új gyorsított személyvonatok által Budapest—Berlin között — Galantha—Zsolnán át — mindkét irányban új közvetlen összeköttetés létesítettik.

E vonatknál az utazó közönség kényelmére Budapest és Berlin között egy I/II. oszt. közvetlen kocsit hozatik forgalomba, azonkívül pedig Galantha—Berlin között még egy hálókocsi is fog közlekedni.

Elindulás Budapestről Berlinbe 2 óra 35 perczkor délután, érkezés Budapestben Berlinről 1 óra 17 perczkor délután.

Az új 43. és 44. számú gyorsított személyvonatok életbeléptetése alkalmából f. évi július hó 20 től kezdve a Galantha és Zsolna között közlekedő 35. és 36. sz. nappali személyvonatok forgalma csak a galantha—tepla—trencsén—teplitzi vonalra fog szorítkozni, a tepla—trencsén—teplitz—zsolnai vonalon e vonatok pedig megszüntetettek.

Közelebbi felvilágosítást a kifüggesztett hirdetések adnak.

Osztrák-magyar vasuti kötelék. — A kincstári nyers dohány, valamint üres, használt dohánygyöngyöletek közvetlen szállítására f. évi június 1-től érvényes kivételes díjszabáshoz f. évi augusztus 1-vel az I. pótlék lép életbe, mely Schlackenwerth, Budweis és Tábor állomások számára módosított díjtételeket tartalmaz.

Ezen pótlék a részes vasutak igazgatóságai útján megszerezhető.

Hirdetmény. — Az 1891. év számlájára törlesztendő 6430 darab 3 százalékos, a régi hálózatra vonatkozó kötvény kisorsolása f. évi augusztus 7 én, pénteken, d. u. fél 3 órakor. Bécsben, Schwarzenbergplatz 3. szám alatt, két közjegyzőnek és az igazgatótanács erre nézve kiküldött tagjainak jelenlétében nyilvánosan fog megjelteni.

Kimutatás

a „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ 1891. évi június havi forgalmáról.

Pénztári betételek	
állása május végével	491231 38
betételek június hóban	30934 33
összesen	522 65 71
visszafizetések június hóban	38774 32
állása június végével	483391 39
Folyó számlai betételek	
állása május hó végével	9902 89
betételek június hóban	17028 10
összesen	26930 99
visszafizetések június hóban	3496 99
állása június hó végével	23434 --
Leszámítolási üzlet	
a tárcza állása május végével	605692 53
leszámítolattott június hóban	236623 59
összesen	842316 12
visszleszámítolattott és visszafizettetett június hóban	2.7534 23
a tárcza állása június végével	604781 89

Előlegek értékpapírokra	
állása május végével	8107 50
kiadások június hóban	727 --
összesen	8834 50
visszafizetések június hóban	624 --
állása június végével	8210 50
Ingatlan-kölcsönök	
állása május végével	22828 13
visszafizetések június hóban	474 99
állása június végével	22353 14
Pénztár-forgalom	
kézpénzgyenleg május végével	6658 16
bevételek június hóban	476515 69
összesen	483173 85
kiadások június hóban	479457 67
kézpénzgyenleg június végével	3716 78

Kimutatás

a „Nagybecskereki takarékpénztár“ 1891. évi június havi forgalmáról.

Részvénytőke 100.000 frt. Tartalékalap 43.500 frt.	
Kamatkozó betételek	
állapot május végével	347172 15
betételek június hóban	48187 30
összesen	395359 45
visszafizetett június hóban	50423 21
állapot június végével	344936 24
Folyó számlai üzlet	
állapot május végével	72 03 78
előlegeztetett június hóban	9751 80
összesen	81855 58
visszafizetett előlegek június hóban	8278 59
egyenleg június végével	73576 99
Előlegek értékpapírokra	
állapot május végével	11301 69
előlegeztetett június hóban	475 --
összesen	11776 69
visszafizetett előlegek június hóban	155 --
állapot június végével	11321 69
Váltó számla	
állapot május végével	337118 65
leszámítolattott június hóban	204031 94
összesen	541150 59
beváltott és visszleszámított, júniusban	216475 50
a tárcza állása május végével	324675 09
Pénztár-forgalom	
pénzkészlet május végével	349 77
bevétel június hóban	587774 15
összesen	588123 92
kiadás június hóban	5878 9 56
egyenleg május végével	234 36

Hirdetések.

22335. sz. 1891. (269—22)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegyei bekebelezett pancsovai főszolgabírósnál üresedésben lévő járási orvosi állásra, mely állás évi 400 frt fizetés és 150 forint utiátalánnyal van javadalmazva, ezen pályázat hirdettetik.

A pályázati kérvényeket az 1883. I. tezik szerint megkivánt képesítést igazoló mellékletekkel felszerelve f. évi július hó 25 én, déli 12 óráig alatt írott alispánnál kell benyújtani.

Nagy-Becskerek, 1891 július 2.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

456, 378, 422, 450. sz. b. v. 1891.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. LX. tez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a becei ttes kir. járásbírósnál 668, 2215, 2402, 2717 sz. végzése által Dimitrievits Gy. melenczei lakos foglaltató, nagybecskereki tak. és előlegegyelet r. t., Berg Ad. és társa s Breuer Lip. és társa bpesti cézgek mint felülfoglaltató végrehajtók javára, Jovanovits Dusan és Jelena melenczei lakosok ellen 1872 frt 50 kr. tőke, ennek 1891 február 1. napjától számítandó 6 százalékos kamatai s eddig összesen 153 frt 20 kr. perköltség, 1200 frt, 84 frt 88 kr. és 128 frt és j. i. erejéig elrendelt biztosítási és kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1062 forintra becsült bolti állvány és

asztalok, kf. rövid. norinbergi, fűszer- és egyéb árúk, kf. butorok és egy 12 öles cseréppel fedett kukoriczakotárkából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak. (278—1.1)

Mely árverésnek az 1929. 2544, 2763, 2813. polg. 1891. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Melenczén alperesek bázánál leendő eszközésére 1891 július hó 30-ik napjának, d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság ezen árverésen az 1881. LX. tez. 102. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tezikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz ki fizetendő.

Török-Becse, 1891 július 10. napján. Rankovits István, kir. bir. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegyei alibunári járásába kebelezett Számos községben üresedésbe jött községi jegyzői és segédjegyzői állásokra — melyek közül előbbi 600 forint évi fizetéssel, szabad lakással, 4 öl tűzfával és a magánmunkálatok után járó illetményvel; utóbbi csupán 360 frt évi fizetéssel van egybekötve — ezennel pályázat nyitattik. (259—3.3)

A választás 1891 augusztus hó 10. napján, d. e. 9 órai kezdettel Számos községhezánál fog megejtetni. Felhivatnak tehát mindazok, kik egyik vagy másik állást elnyerni óhajtják, hogy a kellően felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig hozzám benyujtsák.

Megjegyeztetik, hogy a szerb nyelvnek szóval és írásban való bírása szükségeltetik.

Alibunár, 1891 jun. 28.

Popovich György, főszolgabíró.

Árverési hirdetmény.

Reiter Ignác törökbecsei lakosnak, Jovanov Pera és társai tarrasi lakosok ellen f. hó 4-én kitűzött árverés alperesek kérelmére elhalasztván, közhírré tétetik, hogy lovak, koc-ik, lószerszám és egyebekből álló ingóságok f. évi július 28 án, d. e. 8 órakor a tarrasi községhezánál bíróság el fognak adadni. (273-1.1)

Török B. cse, 1891 jul. 1. Rankovits István, kir. bir. vhajtó.

3000 darab

legjobb minőségű (249-4)

bükkfa-lapát

olcsó árért kapható.

Weisz Hugó és társa

Temesvárott.

3355. sz. 1891.

(270—2.1)

Árverési hirdetés.

A pancsovai m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt levő s alább megnevezett bértárgyaknak haszonbérbeadása céljából az alább megjelölt helyeken és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

A szóbeli árverés megkezdése előtt 50 kr. bélyeggel, 10% bánatpénzzel és a bértárgynak a borítékban való jelzésével ellátott írásbeli zárt ajánlatok az árverelő bizottság elnökének adandók át.

Ily írásbeli ajánlatokban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

A részletes feltételek az alább jelzett kincstári ispáni hivataloknál betekintethetők.

Ujójánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverés helyei, napjai és tárgyai a következők: Nagy-Becskeken a m. kir. kincstári ispánságnál 1891 július 30-án, d. e. 9 órakor.

Bótos dominális föld, 437 hold 1352 ööl, évi bér 1610 frt. 1892 jan. 1-től 1897 szept. 30-ig. — Nagy-Becskeken Sztatina legelőből I. sz. bérlet 401 h. 719 ööl, évi bér 3333 forint. II. sz. 404 h. 221 ööl, évi bér 2741 forint. III. sz. 400 h. 600 ööl, évi bér 3242 frt. IV. sz. 570 h. 368 ööl, évi bér 2884 frt. V. sz. 569 h. 328 ööl, évi bér 3200 frt. Ezen öt bértárgy külön-külön 1891 nov. 1-től 1894 okt. 31-ig terjedő bértartamra. — Perlasz I. sz. halászati jog, évi bér 316 frt. 1892 január 1-től 1894 decz. 31-ig terjedő bértartamra. — Nagy-Becskeken 4. sz. Bega erdő melletti föld, 5 h., évi bér 107 frt. 5. sz., 5 hold, évi bér 100 frt. 6. sz., 5 h., évi bér 96 frt. 7. sz., 5 h., évi bér 100 frt. 8. sz., 5 h., évi bér 100 frt. 9. sz., 5 h., évi bér 101 frt. 10. sz., 5 h., évi bér 87 frt. 11. sz., 5 h., évi bér 87 frt. 12. sz., 5 h., évi bér 87 frt. 13. sz., 5 h., évi bér 104 frt. Ezen tiz bértárgy külön-külön 1891 okt. 1-től 1894 szept. 30-ig terjedő bértartamra. Első évben őszi vetés alá, második évben kapás növények alá, harmadik évben tavaszi kalászos alá. — Titel a Tisza jobb partján a titeli községi szabad kikötő felső határától, azaz a háromszázharminczharmadik háztól a mosorini határig és lefelé az ugynevezett meszes háztól kezdve a Tiszának a Dunába való beömléseig, évi bér 100 frt, az árverési jegyzőkönyv jóváhagyása napjától 1894 decz. 31-ig terjedő bértartamra.

Pancsova, 1891 július 6-án. M. kir. jószágigazgatóság. Utánnomás nem díjaztatik.

5087. sz. 1891.

(260—3.3)

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán megüresedett farkasdi jegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással 600 forint évi fizetés, 60 frt utiátalány, 45 frt tűzifaátalány, szabad lakás és 400 ööl kert haszonélvezete van egybekötve.

A magán munkálatokért szedhető

díjak szabályrendeletileg vannak megállapítva.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883: I. tez. 6. § értelmében felszerelendő kérvényüket szolgálatban állók felettes hatóságuk útján f. évi július 27-ig az antalfalvai járás szolgabírói hivatalhoz küldjék be.

A választás f. évi július 28-án fog Farkasd község házában megejtetni.

Antalfalva, 1891 jun. 25.

Hegedűs Miklós, főszolgabíró.

964. sz. tlkvi 1891.

(279—1.1)

Torontál vármegye árvaszéknek mint utóajánlattevőnek Weiszmann Mórnak, Jovanovics György ellen 992 forint 80 kr. s jár. iránti árverési ügyében a 3736-90. tlkvi sz. hirdetmény nyel már megállapított kikiáltási ár és árverési feltételek mellett az utóajánlati árverés megtartására újabb határnap sürgős kitzése.

Végzés.

Jelen kérvénynek hely adatván, a következő újabb árverési hirdetés megállapított ki:

Árverési hirdetés.

A perlaszi kir. jbiróság mint tlkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Weiszmann Mórnak, Jovanovics György végrehajtást szenvedett elleni 992 forint 80 kr. tőkekövetelés, ennek 1888 szept. 17-étől járó 6% kamatai, 51 frt 30 kr. megállapított eddigi és még felmerülő költségeknek kielégítése végett 1891 augusztus 10. napjának, d. e. 9 órakor a Farkasd község házában az ezen kir. járásbírói területén fekvő, Farkasd községe 667. sz. tlkönyvben foglalt következő ingatlan, n. m.: a farkasdi 70. sz. ház és 576 öölnyi házhelynek Jovanovics György megillető fele része 1332 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett el fog árvereztetni, ekkorán a torontálmezei árvaszék által ígért 600 forintnál magasabb ígért hiányában az utóajánlattevő által megvettnék fog nyilvánítottatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzzel letenni.

Kelt Perlaszon a kir. jbiróság tlkvi osztályánál 1891 június 25-én. Sárdi, kir. járásbíró.

Dr. Blau Antal ezredorvos kenőcse

lábizzadás ellen.

Alkalmazása kényelmes, hatása biztos sőt meglepő.

Egy tégely ára használati utasítással 90 kr. (267-62)

Csakis az a készítmény valódi, mely Georgievits Pál újvidéki gyógyszer-tárában (a „Megváltóhoz“) készült. Nagy-Becskeken csakis Moczkovcsak Dezső ur „Korona“ gyógyszer-tárában.

„THE MUTUAL“

New-Yorki életbiztosító társaság.

Tisztán kölcsönösségen alapul. — Részvényesek nincsenek

Alapított 1813

A világ legnagyobb és legelőnyösebb életbiztosító-társasága és a legnagyobb biztonságot nyújtja.

Összes biztosítási alap 1891. január 1-én:

367 millió forintnál több.

Fennállása óta a társaság a kötvénytulajdonosoknak

760 millió forintot

meghaladó összeget fizetett ki, melyből mintegy

210 millió forint

csupán nyereseményekre esik.

Mily szembetűnő előnyökkel a biztosítás a „THE MUTUAL“-nál nyújt, a következő kötvény-példa eredménye mutatja, mely szerint a nyeresemények a biztosítás lejáratánál csaknem a biztosított összeget elérték. — 27,522-ik kötvényszám (nem tontina) biztosított összeg . . . 2,000.— dollár
Felhalmozott nyeresemények . . . 1,826.— „
1891. márcziusban kifizetett . . . 3,826.— dollár.
Ellenben összes díjfizetés volt . . . 1,549.76 „
E szerint tiszta nyeresemény . . . 2,276.24 dollár.

A „THE MUTUAL“ kötvényei 2 év után megtámadhatlanok és 3 év után nem válhatnak érvénytelenné. — Hadi kockázat feletle előnyös feltételek mellett (többnyire ingyen) fogadtatik el. Járadék-biztosítások különösen jutányosak. — Bővebb felvilágosításért vagy ügynökségek elváltatásért, tessék fordulni a

Magyarországi vezérigazgatósághoz,

(271-12.1) BUDAPEST, Bécsi-utca 5.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák:

VI. külső Váci-ut 1696-99.

(100-24.18)

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű

(100-24.18)

gőz- és jarganycseplő-készületeit

és számos első díjakkal kitüntetett

szab. SCHLICK-féle 2- és 3-vasú ekeit

és szab. melyítő ekeit, eredeti SCHLICK

és VIDATS-féle egyvasú ekeit. — talaj-

mivelő eszközeit, boronáit és rögtörő

hengereit, valamint

„Haladás“ sorbavetőgépeit.

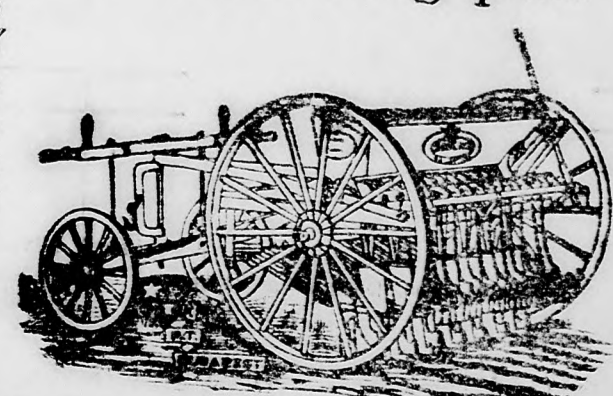
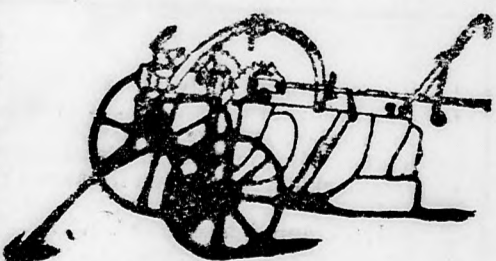
Schlick-féle szab. „Haladás“ sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER és VIDATS-rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, szab. Jókay-féle „Hungária“ darálógepek erőhajtásra, örlőmalmok és olajmalomrendezések, eredeti amerikai kéveköto és marokkrakó aratógepek és fűkaszalógepek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Pályázat.

A nagybecskereki tiszai ármentesítő társulatnál 1000 frt biztosíték letételének kötelezettsége mellett egy 800 forint évi fizetéssel és 200 forint lakpénzzel javadalmazott pénztárnoki és könyvvezetői állásra a társulati választmány f. évi 215.-IV. sz. határozata folytán pályázat hirdettek.

Pályázók felhivatnak, miszerint szak-képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. évi aug. 8 ig alulirott igazgatóságához nyujtsák be.

Nagy-Becskerek, 1891 julius 15-én.
— A nagybecskereki tiszai ármentesítő társulat igazgatósága. (Utánnomás nem díjaztatik.) (276—3.1)

5456. sz. kig. 1891. (274—3.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye tkanizsai járásába kebeleztet Török-Kanizsa községben üresedésbe jött segédjegyzői állásra, melylyel 400 frt javadalmazás és 100 frt lakbér van egybekötve, pályázatot hirdetek s felhivom a pályázni kívá-

nókat, miszerint a vonatkozó megyei szabályrendelet értelmében felszerelendő kérvényüket a megjelölt választási napot megelőzőleg benyujtsák.

A választás Török-Kanizsa község-házánál f. év augusztus 2-án fog megejtetni.

Török-Kanizsa, 1891 jul. 12.

Tallian Emil, főszolgabíró.

Rendkívül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A cs. és kir. szab. Potentator-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használ: még több évi gyengült v. elvesztett erő is helyreállíthatik (külsőleg észrevehetetlen, garantizott ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógymód). Híres tanárok elismerő nyilatkozatai, legmelegebb orvosi ajánlások és alaposan kigyógyultak ezernyi hálaíratát érdekel nélkül tanácsolják a cs. és kir. szab. Potentator alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás díszítéssel. Tartalom és származás felismerhetlen Dr. Altmann Károly, Wien, VII., Mariahilferstrasse Nr. 70. Felvilágosító rópiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. (255—13.3)

Tavaszi gyógyítás
Nyári gyógyítás
Őszi gyógyítás
Téli gyógyítás.

Legjobb bedörzsölő szer köszvény csúz és minden meghűlési betegségek ellen.

Nagy-Becskereken kapható Kellner József, Kovács Sándor és Moczkovcsák Dezső gyógyszer. uraknál.

MOLL SEIDLITZ POR

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és a testbajok, gyomorgörccs, gyomorégés, nyálk, székrekedés, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerházaiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Sztéküldés naponta utánvétel. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (8—48.26)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben. Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomorot jóvá és főt könnyűvé teszik. Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnetschlagban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és a testbajok, gyomorgörccs, gyomorégés, nyálk, székrekedés, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerházaiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Sztéküldés naponta utánvétel. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (8—48.26)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben. Kittiño Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel Hornuf, lelkész Micholupban.

Osztr. Phönix cs. és kir. szab. életbiztosító-társaság Bécsben.

Cselekvő		Mérleg-Számla		Szemveő	
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
1. Pénztári állomány Bécsben és a fiókoknál		120.850	96	1. Kibocsátott részvénytőke	600.000
2. Követelések a társaság bankárainál és a cs. kir. postakészpénztárnoknál		216.369	68	2. Nyereségtartalék	62.140
3. A társaság ingatlanai		4.112.215	24	3. Ingatlanok tartaléka lev. után	41.101
4. Értékpapírok 1890. decz. 31-iki árfolyam szerint	3.044.738	92		4. Díjtartalék	691.625
5. Ezeket terhelő folyó kamatok	42.404	28		5. Díjtartalék 1891-re	214.193
6. Hátralékos követelés az „Azienda Assicuratrice” részvényeseinél	720.588	78		6. A nyereségreszes haláleset-biztosítások osztályának díjtartaléka, díjvittele és nyereségtartaléka	7.130.449
7. Részletfizetésekkel kiegyeztetett künntevőseké ugyanezeknél	131.590	13		7. A túlélesi csoportbiztosítások alapja	251.888
8. Váltók a társaságban		852.178	91	8. Bejelentett halálesetek tartaléka	754.065
9. Követelések jelzálogkölcsönökből		13.164	23	9. Esedékes életet-biztosítások tartaléka	190.815
10. Különböző adóknál		52.135	—	10. Jelzálogtartozások a társasági ingatlanokon	26.324
11. Kölcsönök a társaság kötvényeire		204.423	52	11. Különböző hitelezők folyó számlára, levonva az adókat folyó számlára	127.140
12. Kölcsönök biztosítókra		1.947.342	96	12. Hivatalnokok és ügynökök óvadékai	1.366.600
13. Szerzett életjáradékok és megvett tőkek visszaváltási értéke		120.291	46	13. Hivatalnokok és ügynökök óvadékai	5.430
14. Letétek		23.011	04	14. Hivatalnokok nyugdíjalapja	3.830
15. Butorzat, pénzeszközök, tablak s ingatlanok		32.090	55	15. Az 1889. évben fel nem vett osztalékok	40.008
16. „Patria” vagyon		42.625	16	16. Nyereség a számlaévről	359
17. Követelések biztosító-intézeteknél		671.071	18		35.745
18. Fiókok és ügynökségek számlái és készpénz		11.604	12		
		539.614	18		
		11.648.857	42		

BÉCS, 1891. május 16-án
Boisson E. s. k. Weinmann L. s. k. Durst s. k. Hönigswald s. k. Lampelmeyer C. s. k. könyvelő.

Osztr. Phönix cs. és kir. szab. biztosító-társaság Bécsben.

Vagyon		Mérleg-Számla az 1890. évről		Teher.	
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
1. Készpénz a központban		216.866	62	1. Részvénytőke, mely áll 20.000 drb á 100 frtos részvényből	2.000.000
2. Rendelkezésre álló követelések a társaság bankárainál és postakészpénztárnoknál		85.434	16	2. Díjtartalék, levonva a visszabiztosításokat	1.327.089
3. Letétek mint biztosítékok és kezességek		345.420	27	3. Kártartalék, levonva a visszabiztosítók részeit	687.244
4. Váltók a társaságban		358.207	85	4. Jelzálogkölcsön a Trieszti házban (Via St. Catharina 3)	10.602
5. A társaság ingatlanai		205.555	—	5. Folyó számlai hitelezők	221.172
6. Állam- és értékpapírok 1890. decz. 31. árf. szerint		1.326.799	37	6. Az ügynökök óvadékai	4.000
7. Követelések biztosító-intézeteknél és más adósnoknál		920.960	11	7. Tisztviselők nyugdíjalapja	55.868
8. Künntevőseké a képviselőségeknél		904.840	23	8. Tiszta nyereség	101.859
9. Felszerelés		43.262	86		
		4.407.636	50		

Megjegyzés: A következő években esedékes díjváltók állománya . . . 8.587.391.— frtra rug.
BÉCS, 1891. május 16-án
Boisson E. s. k. Durst E. s. k. Weinmann L. s. k. Conzallez C. s. k. Hartwig Ferdinand s. k. könyvelő.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.

Biztosítási ajánlatok a tűz-, jég- és életbiztosítási ágazatokban a legszolidabb feltételek és a legolcsóbb díjak mellett eszközölhetnek.

A nagybecskereki főügynökség: Deutsch Zsigmond. (268—1.1)